

Sygn. akt VII U 419/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04 kwietnia 2019 r. w Warszawie

sprawy M. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania M. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

z dnia 13 lutego 2018 r. znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż M. S. (1) jako osoba prowadząca działalność gospodarczą podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od dnia 31 grudnia 1998r. do dnia 31 grudnia 2010r.

UZASADNIENIE

W dniu 20 lutego 2019 roku (data prezentaty w ZUS) **M. S. (1)** złożył, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddziału w W. Inspektoratu w O., odwołanie od decyzji w/ w organu rentowego z dnia 13 lutego 2018 roku nr (...), na podstawie której organ ten stwierdził, iż ubezpieczony podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 31 grudnia 1998 roku do 21 listopada 2012 roku. Ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że w powyższym okresie nie podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, bowiem z dniem 31 grudnia 2010 roku zakończył jej prowadzenie. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony zarzucił organowi rentowemu naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 11 i art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz zakwestionował stanowisko organu rentowego w zakresie uznania, że w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 21 listopada 2012 roku faktycznie prowadził działalność gospodarczą. Powołując się na orzecznictwo sądowe w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym ubezpieczony wyjaśnił, że od 31 grudnia 2010 roku zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, co potwierdza wpis w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Według twierdzeń ubezpieczonego deklaracje podatkowe do 21 listopada 2012 roku były składane drogą elektroniczną, ponieważ w grudniu 2010 roku zakończyła się jego współpraca z biurem rachunkowym, a sam ubezpieczony w tych czynnościach nie uczestniczył. Dalej, odwołujący się podniósł, iż pod groźbą egzekucji komorniczej nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne zdecydował się na zawarcie z organem rentowym układu ratalnego. Ubezpieczony wskazał, iż podejmował wielokrotnie bezskuteczne próby przekonania organu rentowego, że od 31 grudnia 2010 roku nie wykonuje działalności gospodarczej, w związku

z czym złożył stosowne deklaracje podatkowe do Urzędu Skarbowego w O.. Ubezpieczony utrzymuje, że zgodnie z zawartym układem ratałnym spłacał należności wobec organu rentowego w wysokości 500 zł, dopóki nie zabrakło mu środków na ten cel. Wtedy organ rentowy zaczął kierować do ubezpieczonego wezwania do zapłaty należności. Wówczas ubezpieczony ponownie zwrócił się z prośbą o rozłożenie należności na raty i rozpoczął spłacanie należności tym razem w wysokości 100 zł. Równocześnie ubezpieczony podejmował próby zmiany daty zaprzestania działalności widniejącej w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Jak wskazuje ubezpieczony, decyzją Ministerstwa (...) Departament Handlu i Usług za datę zaprzestania działalności gospodarczej przez ubezpieczonego przyjęto 31 grudnia 2010 roku. Organ rentowy nie uznał jednak twierdzeń ubezpieczonego i pismem z dnia 19 grudnia 2017 roku wszczął postępowanie wyjaśniające (odwołanie z załącznikami k. 3-8 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 22 marca 2018 roku **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniosł o oddalenie odwołania M. S. (1) na podstawie art. 477¹⁴ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że w toku postępowania wyjaśniającego wszczętego w związku ustaleniem okresu podlegania obowiązkowym składkom na ubezpieczenie społeczne, na podstawie dokumentów ubezpieczeniowych znajdujących się w bazie danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalił, iż w okresie od 31 grudnia 1998 roku do 21 listopada 2012 roku M. S. (1) figurował jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą z siedzibą w O. przy ul. (...) i z tego tytułu dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Nadto organ rentowy ustalił, iż w w/w okresie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej było dla niego jedynym tytułem rodzącym obowiązek ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy powołał się przy tym podejmowane przez ubezpieczonego czynności związane z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej, tj. dokonanie zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej, zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na dzień 31 grudnia 1998 roku do 21 listopada 2012 roku, a także przekazanie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych deklaracji rozliczeniowych za okres styczeń 1999 roku do grudnia 2011 roku. Fakt prowadzenia w/w działalności w tymże okresie potwierdził także organ podatkowy na podstawie składanych przez M. S. (1) zeznań i deklaracji podatkowych. Nadto za tak przedstawionym stanowiskiem organu rentowego przemawia składanie przez ubezpieczonego wniosków o rozłożenie należności z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie społeczne na raty oraz dwukrotne zawarcie układu ratałnego na spłatę należności, podpisanie aneksu do umowy ratałnej a także dokonanie wpłat składek z tytułu działalności gospodarczej z oznaczeniem układ ratałny. Organ rentowy zarzucił twierdzeniom odwołującego, że są bezpodstawne i zmierzają jedynie do uniknięcia odpowiedzialności za powstałe zobowiązania z tytułu prowadzonej działalności. Z faktu składania przez odwołującego deklaracji podatkowych do czasu formalnego zawieszenia działalności, organ rentowy wywiódł, iż w spornym okresie ubezpieczony faktycznie prowadził działalność gospodarczą. Jednocześnie organ rentowy podniósł, iż wszelkie podejmowane przez odwołującego czynności zmierzające do zmiany daty zaprzestania wykonywania działalności były podejmowane w celu manipulowania tą datą, a tym samym uniknięcia odpowiedzialności, nade wszystko, że odwołujący skorzystał z możliwości samodzielnego uzupełnienia wpisu o datę trwałego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej, co nie świadczy jeszcze o tym, że z taką datą odwołujący faktycznie zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej. Organ rentowy powołał się na brak podstaw do zmiany stanowiska wyrażonego w zaskarżonej decyzji z uwagi na nieprzedłożenie żadnych nowych dowodów, które potwierdzałyby niewykonywanie przez niego działalności gospodarczej w spornym okresie. (odpowiedź na odwołanie k. 9-12 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący M. S. (1) od 1998 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. Od 8 października 2002 roku czynił to pod firmą (...) S. M. z adresem siedziby ul. (...), (...)-(...) O.. Przeważającym przedmiotem jego działalności była działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną. Z tego tytułu odwołujący podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym i wypadkowemu. W ramach prowadzonej działalności odwołujący świadczył usługi na rzecz O. Spółdzielni Mieszkaniowej. I tak, w okresie od 1 marca 2009 roku do 31 stycznia 2011 roku w zakresie kompleksowego sprzątnięcia osiedla (...) w O. (umowa została wypowiedziana z dniem 31.12.2010 ze skutkiem rozwiązania na 31 stycznia 2011 roku), w okresie od 1 października 2002 roku do 28 lutego 2010 roku w zakresie kompleksowego sprzątnięcia osiedle (...) (umowa została wypowiedziana z dniem 31 stycznia 2010 roku ze

skutkiem rozwiązania na dzień 28 lutego 2010 roku), w okresie od 1 marca 2009 roku do 28 lutego 2010 roku w zakresie kompleksowego sprzątnięcia powierzchni utwardzonych (chodników i zatoki) na osiedlu (...) (umowa została wypowiedziana 31 stycznia 2010 roku ze skutkiem rozwiązania na 28 lutego 2010 roku), w okresie 1 października 2002 roku do 31 stycznia 2011 roku w zakresie kompleksowego sprzątnięcia osiedla (...) (na wniosek odwołującego Spółdzielnia wyraziła zgodę na wcześniejsze rozwiązanie umowy ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2011 roku) (pisma z O. Spółdzielni Mieszkaniowej k. 59-62 a.s.). W ramach prowadzonej działalności gospodarczej odwołujący zatrudnił pracowników. Ostatnimi zatrudnionymi w jego przedsiębiorstwie byli S. B., A. K. i A. B., których umowy zostały rozwiązane z dniem 1 marca 2010 roku oświadczenie odwołującego z dnia 5 lutego 2019 roku k. 55 a.s.). Odwołujący za lata 2002-2008 złożył do Urzędu Skarbowego w O. zeznania PIT-36 o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty), w których wykazał przychód z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Za lata 2009-2010 ubezpieczony złożył do urzędu zeznania PIT-36L o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty), w którym wykazał przychód z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. W 2002 roku złożył w tym samym urzędzie deklarację podatku od towarów i usług (...) -7 za okres od października do grudnia (za październik nie zadeklarował sprzedaży netto, podatku należnego i podatku do odliczenia, kwoty do wpłaty i do przeniesienia, za miesiąc listopad wykazał kwotę do wpłaty, zaś za gruzdzień kwotę do przeniesienia). Natomiast w latach 2003-2010 w złożonych przez odwołującego deklaracjach podatku od towarów i usług została zadeklarowana sprzedaż netto, podatek należny, dokonane zakupy, podatek naliczony i podatek do odliczenia. W latach 2011-2012 odwołujący nie dokonywał wpłat zaliczek na podatek dochodowy.

Odwołujący w dniu 3 października 2012 roku złożył w Urzędzie Skarbowym w O. zeznanie PIT-36L o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty), w którym zadeklarował przychód z prowadzenia działalności gospodarczej w kwocie o zł. W 2011 roku złożył w w/w urzędzie deklarację dla podatku od towarów i usług (...) -7 za okres od stycznia do grudnia, w których nie zadeklarował sprzedaży netto, podatku należnego, dokonanych zakupów, podatku naliczonego i podatku do odliczenia. W dniu 12 lutego 2013 roku odwołujący złożył do US w O. zeznanie PIT-36 za rok 2012 o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty), w którym zadeklarował przychód z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w kwocie o zł. Następnie w dniu 18 lutego 2014 roku złożył do urzędu korektę zeznania PIT-36- PIT 36L o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty), w której zadeklarował przychód z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w kwocie o zł. W tym samym roku złożył do tego samego urzędu deklarację dla podatku od towarów i usług (...) -7 za okres od stycznia do listopada, w których nie zadeklarował sprzedaży netto, podatku należnego, dokonanych zakupów, podatku naliczonego i podatku do odliczenia.

W dniu 21 listopada 2012 roku odwołujący zgłosił zawieszenie prowadzonej działalności gospodarczej, a w dniu 13 maja 2015 roku nastąpiło wykreślenie w/w działalności gospodarczej z ewidencji działalności gospodarczej (pismo naczelnika Urzędu Skarbowego w O. z dnia 16 stycznia 2018 roku a.s. ZUS).

Za lata 2011-2012 odwołujący nie odprowadzał składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe. W związku z tym, organ rentowy prowadził na jego koncie jako płatnika składek postępowanie egzekucyjne. 13 lutego 2013 roku odwołujący złożył wniosek o rozłożenie należności na raty, a w kwietniu 2013 roku zawarł z organem rentowym układ ratalny, na mocy którego zobowiązał się do spłacania kwoty 500 zł miesięcznie na poczet zaległych składek. W dniu 3 marca 2017 roku odwołujący ponownie złożył wniosek o rozłożenie należności na raty, co doprowadziło do zawarcia kolejnego układu ratalnego, zgodnie z którym odwołujący został zobowiązany do spłacania kwoty 100 zł miesięcznie.

W dniu 27 listopada 2017 roku odwołujący podpisał aneks do umowy ratalnej z dnia 3 marca 2017 roku oraz dokonał wpłat składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej z oznaczeniem – układ ratalny. M. S. (1) złożył nadto wniosek o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek, a 4 grudnia 2017 roku organ rentowy wydał zaświadczenie stwierdzające, że odwołujący nie posiada zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne (akta ZUS).

W dniu 8 grudnia 2017 roku odwołujący złożył wniosek do Ministerstwa (...) i (...) o uzupełnienie wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o działalności gospodarczej, wskazując dzień 31 grudnia 2010 roku jako datę

trwałego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. Wpis został dokonany. W dniu 23 stycznia 2018 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w O. złożył wniosek o sprostowanie wpisu M. S. (1), bowiem w wyniku czynności sprawdzających stwierdził, że odwołujący składał deklaracje podatkowe za lata 2011-2015 w postaci zeznań PIT-36L. Minister (...) i (...) odmówił sprostowania wpisu, powołując się na brak podstaw do jego dokonania. Jednocześnie w/w organ stwierdził, że M. S. (1) po dacie wskazanej, jako data trwałego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej nie zachowywał się jak przedsiębiorca (postanowienie Ministra (...) i (...) nr (...).4320.2.351.2018.KSz z dnia 10 stycznia 2019 roku k. 45 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów oraz zeznań stron. Zebrany przez Sąd materiał dowodowy był spójny, a treść poszczególnych dowodów korespondowała ze sobą i nie budziła zastrzeżeń co do ich wiarygodności. Za wiarygodne Sąd uznał zebrane w sprawie dowody z dokumentów, na które złożyły się dokumenty osobowe odwołującego, dokumenty załączone do akt organu rentowego oraz przedłożone przez strony w toku postępowania.

Ponadto Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego. Treść zeznań składała się na spójny obraz okresu prowadzenia przez odwołującego działalności gospodarczej oraz charakteru tejże działalności. Drobne rozbieżności w zeznaniach nie miały charakteru istotnego dla poczynionych ustaleń stanu faktycznego i nie rzutowały na ocenę Sądu co do ich wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. S. (2) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 lutego 2018 roku nr (...), było zasadne i podlegało uwzględnieniu. Spór w niniejszej sprawie koncentrował się wokół kwestii podlegania przez odwołującego ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 21 listopada 2012 roku. Na mocy skarżonej decyzji, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w przedmiocie ustalenia okresu podlegania M. S. (1) obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął stanowisko, zgodnie z którym odwołujący w okresie 31 grudnia 1998 roku- 21 listopada 2012 roku prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą i z tego tytułu podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu. Powyższe stanowisko zakwestionował odwołujący wskazując, że faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności miało miejsce z dniem 31 grudnia 2010 roku, a składki za okres 1 stycznia 2011 roku do 21 listopada 2012 roku zostały pobrane w sposób nienależny, na co wskazywały przedłożone w toku postępowania wyjaśniającego dowody.

W związku z powyższym, przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy w spornym okresie, tj. od 1 stycznia 2011 roku do 21 listopada 2012 roku M. S. (1) faktycznie wykonywał działalność gospodarczą i czy zasadnym było obciążenie go składkami na ubezpieczenie społeczne za ten okres. Rozstrzygnięcie powyższej kwestii wymagało dokonania szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 1778). Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 tejże ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osobami z nimi współpracującymi. Z kolei art. 12 ust. 1 w/w ustawy stanowi, iż obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu rentowemu. W myśl art. 13 pkt 4 ustawy następuje to od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Definicja działalności gospodarczej została wskazana w ustawie z dnia 2 lipca 2014 roku o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz.U. z 2017r. poz. 2168). Stosownie do treści definicji zawartej w art. 2 tejże ustawy, działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalni ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Dla stwierdzenia, czy zaistniały podstawy do objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym w w/w okresie, w świetle powołanych przepisów, wymagane jest ustalenie, kiedy nastąpiło zaprzestanie wykonywania przez ubezpieczonego, M. S. (1) działalności określonej w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. O ubezpieczeniu decyduje działalność gospodarza, czyli jej rozpoczęcie i prowadzenie, tak określa się podstawę (tytuł) podlegania ubezpieczeniom społecznym w art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Jeżeli te warunki nie wystąpiły, to inny stan faktyczny i prawny nie może wynikać z wpisu do rejestru (ewidencji), bo upada domniemanie z art. 33 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej - po prostu dane wpisane nie są prawdziwe. Domniemanie wynikające z tego przepisu nie zastępuje zatem warunków składających się na tytuł ubezpieczenia. Innymi słowy w przypadku sporu sam wpis nie przesądza faktów i prawa (vide postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 12 sierpnia 2014 r., sygn. akt I UK 73/14).

W stanie faktycznym niniejszej sprawy odwołujący widniał w (...) jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą do 21 listopada 2012 roku, a więc do czasu formalnego zawieszenia działalności. A dopiero 13 maja 2015 roku nastąpiło wykreślenie jego działalności z ewidencji. Zgodnie z art. 33 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej istniało, więc domniemanie prawne, że w spornym okresie odwołujący prowadził działalność gospodarczą. Zgodnie z art. 234 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360) domniemania ustanowione przez prawo (domniemania prawne) wiążą sąd; mogą być jednak obalone, ilekroć ustawa tego nie wyłącza. Źródłem domniemań prawnych są normy prawa materialnego. Istota tych domniemań sprowadza się do tego, że dowód określonego w normie prawnej faktu zastępuje dowód faktu, z którego dana osoba wywodzi skutki prawne albo bezpośrednio dowód istnienia określonego prawa, stosunku prawnego lub jego istotnego elementu. Zastosowanie domniemania prawnego albo zupełnie zwalnia stronę od wykazywania spornego faktu (por. art. 7 KC), albo też ułatwia przeprowadzenie dowodu na taki fakt poprzez możliwość udowodnienia innego faktu, objętego tzw. podstawą domniemania. Domniemania prawne, co do zasady, zmieniają ogólne zasady rozkładu ciężaru dowodu (vide wyrok SN z 17.4.2008 r., I CSK 500/07). W przypadku zaistnienia domniemania, strona, która z dowodzonego faktu wywodzi skutki prawne, jest zwolniona z jego wykazywania wprost, a ciężar dowodu faktu przeciwnego spoczywa na stronie zaprzeczającej. Obalenie domniemania prawnego wrzuszalnego polega na wykazaniu, że pomimo spełnienia warunków określonych w przesłance domniemania, nie jest (nie było) tak, jak dyktuje to wniosek danego domniemania, przyjęty przez sąd z mocy normy, bez postępowania dowodowego (vide wyrok SN z 17 marca 2006 roku, sygn. akt I CSK 63/05).

W doktrynie, jak i w orzecznictwie podkreśla się, że z rozpoczęciem działalności gospodarczej ściśle łączy się obowiązek wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Wpis ma jednak charakter deklaratoryjny, a nie - konstytutywny i nie kreuje bytu prawnego przedsiębiorcy. Zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowi tylko podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legalizacji i nie jest zdarzeniem ani czynnością utożsamianą z podjęciem takiej działalności (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 lipca 2017 roku, sygn. akt III AUa 309/17, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 9 października 2013 roku, sygn. akt III AUa 730/13). Przy czym ubezpieczony może wszelkimi środkami dowodowymi wykazać, że nie podjął lub na trwale zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej (vide wyrok SN Izby Pracy z dnia 18 lutego 2009 roku, sygn. akt II UK 207/08).

Odwołujący M. S. (1) powołał się na to, iż faktyczne zaprzestanie prowadzenia przez niego działalności gospodarczej nastąpiło z dniem 31 grudnia 2010 roku. Odwołujący wykazał, iż po tej dacie zaprzestał wykonywania czynności wpisanych w specyfikę prowadzenia działalności gospodarczej, tj. m.in. zakupów towarów i materiałów, wystawiania rachunków czy pozyskiwania i obsługi klientów. Nadto nie uzyskiwał dochodów z prowadzenia działalności, co potwierdzają złożone do akt sprawy zeznania i deklaracje podatkowe. Co prawda, powstanie obowiązku ubezpieczeń społecznych po stronie osoby prowadzącej pozarolniczą działalność jest niezależne od tego, czy działalność ta przynosi osobie ją wykonującej dochody. Nawet jeżeli pozarolnicza działalność prowadzona jest ze stratą, osoba ją wykonująca podlega obowiązkowi ubezpieczeń społecznych ubezpieczenia zdrowotnego (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 stycznia 2013 roku, sygn. akt III AUa 712/12. Nie jest konieczne faktyczne osiągnięcie dochodów

z danej działalności. Przynoszenie strat przez daną działalność (zarówno przejściowo, jak i w dłuższych okresach) nie pozbawia jej statusu działalności gospodarczej. Należy bowiem liczyć się z możliwością nieuzyskania przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej, czyli poniesienia straty. Tym samym o zarobkowym charakterze działalności gospodarczej nie decyduje faktyczne osiągnięcie zysku, lecz zamiar jego osiągnięcia (cel). A w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wysokość składek nie jest związana z faktycznie osiąganym przychodem i jego wysokością, lecz jedynie z istnieniem tytułu ubezpieczeń i zadeklarowaną kwotą (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 grudnia 2015 roku, sygn. akt III AUa 931/15). Jednakże warunkiem objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą jest zgłoszenie działalności do ubezpieczenia społecznego, połączone z jej rzeczywistym prowadzeniem na podstawie wpisu do ewidencji lub koncesji. Nie jest natomiast takim warunkiem zgłoszenie działalności w urzędzie skarbowym w celu wymierzenia podatku (vide wyrok SN Izba Pracy z dnia 31 marca 2000 roku, sygn. akt II UKN 457/99). Zasadniczo ani przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ani ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nie przesądzają, jaką datę należy przyjąć za dzień zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej. W orzecznictwie przyjęło się, że obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wynika z faktycznego rozpoczęcia tej działalności i jej prowadzenia. Każdorazowo należy więc zbadać konkretne okoliczności faktyczne świadczące o tym, czy ktoś w danym okresie wykonywał czy też niewykonywał działalności gospodarczej, przy czym kwestie związane z jej formalnym zarejestrowaniem i wyrejestrowaniem mają znaczenie wyłącznie w sferze dowodowej, nie przesądzają natomiast same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczeń społecznych (vide wyrok SN Izba Pracy z dnia 8 listopada 2017 roku, sygn. akt III UK 244/16). Stanowisko Sądu Najwyższego podziela również sądy apelacyjne, wskazując, że wykonywanie działalności pozarolniczej (gospodarczej) w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, to rzeczywista działalność o cechach określonych w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, a więc działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Ocena, czy wykonywana jest działalność gospodarcza należy więc przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero następnie do ich kwalifikacji prawnej. W konsekwencji powyższego stwierdzenie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z omawianego tytułu winno zostać poprzedzone stosownymi ustaleniami (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7 marca 2013 roku, sygn. akt III AUa 1533/12).

Kierując się powyższym Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe w oparciu o załączone do akt sprawy dokumenty oraz zeznania strony i na tej podstawie stwierdził, że od 31 grudnia 2010 roku odwołujący faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej. Przede wszystkim Sąd miał na względzie, że w 2010 roku odwołujący zakończył współpracę ze swoimi ostatnimi pracownikami. Umowy z O. Spółdzielnią Mieszkaniową, która, jak utrzymuje odwołujący, była jego ostatnim i jedynym kontrahentem uległy rozwiązaniu przed tą datą (te umowy, które uległy rozwiązaniu z dniem 31 stycznia 2011 roku zostały wypowiedziane 31 grudnia 2010 roku po upływie jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia). Wreszcie, jak wykazały dokumenty z Urzędu Skarbowego, odwołujący, mimo iż składał deklaracje dla podatku od towarów i usług, to nie wykazywał w nich sprzedaży netto, podatku należnego, dokonanych zakupów, podatku naliczonego i podatku do odliczenia. Trudno więc uznać, by w tym okresie faktycznie dokonywał czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W podobnym stanie faktycznym Sąd Apelacyjny w Białymstoku przychylił się do wniosku odwołującej stwierdzając, że jeżeli pomimo formalnego figurowania w ewidencji działalności gospodarczej, wnioskodawczyni nie wykonywała żadnych usług lub sprzedaży, czy też innych czynności, które wchodzi w zakres przedmiotowy działalności gospodarczej ujawnionej w ewidencji, ani nawet nie podejmowała czynności związanych z działalnością gospodarczą, jak zamawianie towarów, rekrutacja pracowników, poszukiwanie kontrahentów itp., to w konsekwencji należy uznać, że nie do utrzymania jest domniemanie wynikające z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, iż działalność tę wnioskodawczyni wykonuje. To zaś nie może prowadzić do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym w myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (vide wyrok Sądu Apelacyjnego Białymstoku dnia lutego 2014 roku, sygn. akt III AUa 658/13). W podobnym tonie wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 19 maja 2016 roku w sprawie o sygn. akt II GSK 2814/14; nieuprawniony jest wniosek, że wszystkie osoby wpisane do ewidencji działalności gospodarczej podlegają

obowiązkowym ubezpieczeniem, bowiem ubezpieczenie związane jest z prowadzeniem działalności gospodarczej, a nie z wpisem do ewidencji. Wpis do ewidencji rodzi jedynie domniemanie faktyczne, że działalność była prowadzona.

W tych okolicznościach Sąd nie uznał argumentacji organu rentowego, która miałaby prowadzić do uznania, iż odwołujący prowadził działalność gospodarczą do 2012 roku, kiedy to nastąpiło jej formalne zawieszenie. Argumentacja organu rentowego opierała się głównie na informacjach pozyskanych z Urzędu Skarbowego w O., z których wynikało, że w latach 2011-2012 M. S. (1) figurował w urzędzie jako podatnik podatku liniowego, a więc przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą oraz podatnik podatku od towarów i usług. Organ rentowy powoływał się również na fakt zawarcia z odwołującym układu ratalnego dotyczącego spłaty należności z tytułu zaległych składek. Sąd dał wiarę wyjaśnieniom odwołującego, który przyznał, że zdecydował się na zawarcie w/w układu z obawy przed egzekucją komorniczą. Wreszcie Sąd nie znalazł powodów, by kwestionować decyzję Ministra (...) i (...), który uznał, iż nie ma podstaw, by kwestionować datę 31 grudnia 2010 roku jako datę zaprzestania przez M. S. (1) wykonywania działalności gospodarczej, skoro po tej dacie odwołujący nie zachowywał się jak przedsiębiorca.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał, że odwołujący zakończył faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej z dniem 31 grudnia 2010 roku, co znalazło potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Nie istniały zatem podstawy do tego, by na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obciążyć go składkami na ubezpieczenie społeczne z tytułu wykonywania działalności gospodarczej w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

Z tych względów Sąd uznał odwołanie M. S. (1) za zasadne i w konsekwencji, orzekając co do istoty sprawy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., dokonał stosownej zmiany zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, o czym orzekł jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie: (...)